

Översättning: Torsten lät resa denna sten efter sig själv och sin son Hævner. Till England var den unge kämpen faren, blev sedan hemma till sorg död. Gud hjälpe deras själ! Brune och Slode de ristade denna sten.

Namnet ack. **hefni** motsvaras av fsv. *Hæmner* men förekommer icke annars i runinskrifter, sedan den gen. **hbnis**, som av Bugge lästs på L. 1264 och har tycke därav, utav O. v. Friesen, *N. Smål. fornm.för. tidskr.* 1907, s. 17 lästs **hrhls**, vilket tolkats som *Haral(d)s*.

Denna runsten skiljer sig från de flesta runstenar, som tala om färd till England, se Inl. § 27, genom att **o**-runan betecknar o-ljud i **porstain** och **slopi** och bör därför höra till en senare tid än dessa. Antagligen har Hævner sällat sig till den skeppshär, som danska konungen Sven Estridsson efter tre års rustningar år 1069 sände till England under befäl av sin broder Asbjörn jarl för att fördriva Vilhelm Erövraren, som 1066 inlagt England. Asbjörn lät emellertid muta sig av Vilhelm och återvände hem med flottan 1070. Genom Asbjörns förräderi fick den unge Hævner föga tillfälle att utmärka sig och dog sedan hemma.

S. Grundtvig, *Hist. tidskr.* 3 række, V. 602, uppställer hela inskriften ända till **kup hialbi** i metrisk form, Bugge, *Runverser*, s. 321 anser rimligare, att den versifierade delen endast utgöres av halvstrofen:

*Var til Ænglan(d)s
ungr drængr farin,
vardh þā hēma
at harmi dōdhr.*

Bugges uppfattning är troligen riktig, emedan halvstrofens verser äro metriskt bättre byggda än det föregående och i Sö. 54 Bjudby början är prosa, omdömet om personerna vers. Som rytmisk prosa kan dock kanske (**aftir**) **sik : sialfan : auk : sun : sin : hefni** på grund av allitterationen och ställningen av appositionen **sun : sin** framför **hefni** uppfattas.

56. Fyrby, Blacksta sn, Oppunda hd.

Pl. 33.

Litteratur: D 8vo 55; Runverser s. 323.

Runristningen finns å en åt vägen vänd sida av ett jordfast gråstensblock omedelbart invid södra sidan av landsvägen nordost om Fyrby. Den del av stenen, varpå ristningen befinner sig, är i höjd 2,25 m, ristningens bredd nedtill är 82 cm, upptill över mellan-slingans topp 47 cm, slingans bredd 9 cm.

Om omgivningen yttrar Dybeck: »Norr om byn är marken äfven jämn och någon högst betydlig stensättning synes varit i bytägten närmast vägen. Flera grafkullar och stenkretsar äro ännu nära derintill i skogen på andra (norra) sidan om vägen.»

Inskriften börjar med 1—3 **iak**, vars **i** ej anses ristat i D 8vo 55 men ej är svagare än övriga runstavar. De fåror som korsa staven likt bistavar till **✠**, äro däremot icke huggna. Den följande punkten är tydlig. I 4—7 **uait** tecknas **6 i** uti D 8vo 55 som **Λ**, har visserligen en fåra lik bistaven till **†** men icke huggen, då den sträcker sig för långt t. v. Övre pricken i kolon efter **uait** står långt åt höger, efter 31—34 **menr** åter åt v. 35—41 läser Dybeck **kynasta** och säger 35 vara rättad från **Λ** till **Υ**, man skulle väl snarare vilja säga från **℞**, i det mellanstrecket blivit förlängt till bistav av **Υ**, som ock Stephens *ONRM* II, 751 anmärker; förmodligen har ristaren av misstag först upprepat det föregående **℞**. Ristningen **rynasta** skulle höra till adj.

ryn »runkunnig», varav sup. **runstr** förekommer i Maeshowe, men detta adj. synes ej sannolikt om dem, som rest stenen, då de ej ristat runorna, utan troligare är adj. fvn. *kønn* »insigtsfuld, kyndig, duelig», som lovord av ristaren för det ansenliga minnesmärket. I 63—67 **stafa** läses 66 av Dybeck som **Y**; visserligen finns blott en bistav men denna utgår nästan från stavens fot och platsen för övre bistaven till **Y** upptages av en avflagnig, vars gräns säkert anger den övre bistavens sträckning. Den avlidnes namn är 78—86 **fraystain**: av 78 **Y** synes staven tydligt och bistavarnas toppar, 79—81 **ray** äro svaga.

Inskriften är följande:

Slingan: **iak : uait : hastain : þa : hulumstain : bryþr : menr : kynasta : a : miþkarþi : setu : stain :**
5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 55
auk : stafa : marga. Innanför högra slingan uppifrån: **eftir · fraystain : faþur · sin :**
60 65 70 75 80 85 90

39, 51 s have formen ʀ.

I brev har prof. A. Noreen påpekat, att **hastain : þa : hulumstain : brypr** måste vara ack. obj., **menr : kynasta** objektivt predikativ till **iak : uait**; alltså översättningen:

Jag vet bröderna Hasten och Holmsten vara de duktigaste män här i världen. De satte sten och stavar många efter Frösten, sin fader.

Ordet »stav» förekommer i flera runinskrifter i förbindelse med »sten» om minnesmärket efter den döde, se Sö. 196 Kolsundet, B. 53, L. 450, D. II, 109 Bellstad Uppl. och L. 2010 Vreta, Uppl. utan att det är klart, vad som menas därmed, närmast ligger att tänka på en inhägnad, jfr fgutn. *stafgarþr* »med stolpar inhägnad helig plats».

Hela inskriften utgör en strof i fornyrdeslag:

*Iak vēt Hāstēn
þā Holmstēn brōðhr
mænnr kōnasta
ā Midhgardhi;
settu stēn
ok stafa margha
æftir Frōstēn
fadhur sin.*

57. Trinkesta, Blacksta sn, Oppunda hd.

Pl. 34 (D 8vo 42).

Litteratur: D 8vo 42; L. Hallman, Blacksta och Wassbro socknar 1748 och 1759, utg. av S. Wallin, Sthm 1917, s. 33, teckn.

Då runstenen nu icke kunnat anträffas, äro vi hänvisade till följande redogörelse för stenen i D 8vo 42 jämte teckning:

»Den tredje af de vid Blacksta-dälden varande fyra hittills obekante Runstenar är å Trinkesta (Blacksta prestgårds) egor. Stens-ängen — törhända så kallad af Runstenen — upptager här sänkningsen, hvilken å detta ställe skiljer från Trinkesta öfriga mark en till sjön Långhalsen liggande bergig löfhöjd, benämnd Näset. Runstenen står i Stensängen, utmed norra sluttningen af höjden. En mindre väg från ett nu ödelagdt hemman å höjden, kalladt Stensäng, löper förbi stenen samt vidare öfver dälden till landsvägen i granskapet af prestgården. Å höjden, som hel och hållen utgör en hage, äro många grafkullar och stensättningar, samt mot sjön tre gamla ringmurar.